

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegraful Romîn”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armon — și timbru de 30 cr. pentru
de care publicare.

Prenumeratiune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung). Numele prenumărătorului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată celți.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Decembrie 1879 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expeditura silită a sista sau a întârzi cu espedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tiparul esemplarelor.

Editura „Telegraful Romîn” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fișii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 2 Ianuarie

Încă cu câteva săptămîni înainte au început a se ivi în public faime despre eventualitatea unei noue fusiiune de partide în Ungaria. După faime a urmat diaristica din Budapesta discutând în articuli cestiunea aceasta fie care din punctul sur de vedere. Organul guvernului cu limba străină de cea a statului, a cinstit anul nou cu un articol, care samênă cu o notă diplomatică cătră cabinetele partidelor. În vîrfului unghitei diplomatice a sciut diplomatul oficios al guvernului să așede și vre o câteva rime în chip de portfoiuri ministeriale.

Dacă se vor amăgi careva din partide sau dacă se vor amăgi singuratici din diversele partide, după părerea noastră, puțin împartă. Experiența cu fusiiunea cea dintăiu ne este o dovadă, că nu avem să asteptăm mult dela alte fusiiuni ulterioare, căci după cum am vîdut până acum, fusiiunile și împărcherile nu sînt alt ceva, decăt nesce afaceri domestice în sinul naționalității maghiare.

Chiemese ministerul Tisza, chiemese Lonay, Slávy sau chiar și Apponyi sau Senyei, pentru noi tot atăta este până când ca Romîn vom fi votați din toate drepturile de cetățeni egali și până când guvernul și organele lui, cu ignorarea drepturilor ce ni le garantează inșiși legile votate de legislațiunea maghiară, se amestecă din și în di tot mai mult și mai mult în afacerile bisericilor noastre autonome.

Motivul că signalisăm și din partene aceste faime, care sînt desbătute de diaristica maghiară, este, că cestiunea a trecut și în diaristica Cislaitaniei. Acolo cestiunea este privită din alt punct de vedere de cum este cel maghiar. Acolo se lasează idei, cari miroasă a modificări însemnate în sistemul domnitoriu, fie în sens du-

alistic și mai pronunțat ca cel de până acum, fie în sens federalistic.

Nici vorbă, politici din Cislaitania încă și au slăbiciunile lor. Ei vorbesc și sciū multe, înșe n'au tărîe de a și duce în deplinire ceea ce vorbesc și scriu. În deosebi așa dișii constituționali au o predilecțiune de a se juca în politică dea mătă oarbă și declamând pentru stat și pentru monarchie se pare, că intențiunile lor fîntesc la slăbirea monarchiei.

De când s'au ivit eventualitatea fusiiune în a doua edițiune, constituționalii constatază slăbiciunea guvernului unguresc, n'asteapă nici ei vre o îmbunătățire a lucrurilor în Ungaria și cu toate aceste ajung la concluziunea, că Ungaria să se deosebească și mai mult de Austria pentru că Ungaria pentru ei este și rămâne o țeară străină, un stat străin.

Perspectiva politice interne a monarchiei este dară nehotărîtă și nehotărîrea aceasta invoalvă în sine eventualități cari au să ne pună în fața unor greutăți noaue.

Ni se obtrude întrebarea, că în fața unei situațiuni așa de turbure și avînd inapoia noastră experiențele despre succederea situațiunilor din ce în ce mai serioase, să mai stăm așa cum am stat de doi de ani încoace?

Este timpul suprem, ca bărbații nostri politici, folosindu-se de libertatea ce încă o avem, să se apuce de lucru și să misce carul național din nămolul, în care este aședat.

Am atins puțin cu altă ocaziune coarda de unde ar fi să se ia o inițiativă. Repeșim și cu ocaziunea aceasta, îndreptându-ne la acei competenți și aducându-le aminte, că aerul nu numai înlăuntru, dară și înafară este încărcat de electricitate. Este probabil, că evenimentele într'o și ne vor suprînde.

Revista politică.

Sibiu, în 2 Ianuarie.

Afacerea cea mai din urmă dintre scandalosele publicate în anul trecut în diarele unguresci, afacerea institutului de credit hipotecariu pentru proprietarii cei mici, au produs roduri de tot rele. Conte Paul Festetics, prima persoană dela acest institut, a fost tras de diaristica ungurească în tina acuzărilor, că ar fi părtaș la vina unor neregularități în sinul aceluși institut, din cauza căror Vêgh, directorul institutului și-a perdut urma și este curentat de procurorul de stat prin mandat de urmărire. Din acuzările aceste, căror s'a dat o espresune deosebită în „Függetlenség” s'a născut un duel, a cărui urmărire era pe aci să dea nascere unui măcel de strade în Budapesta.

Eată ce culegem în privința aceasta din diare:

În zilele trecute avu loc în Pesta un duel între redactorul dela foaia „Függetlenség” Verhovay și baronul Majthényi. Duellul, terminându-se rîu pentru cel dintăiu*) a făcut mult sînge reu în poporațiunea din capitală, presa și publicul se ocupă mereu

cu această afacere nouă. Mai toate jurnalele din capitală au fînut o adunare, în care s'a luat următoarea declarațiune:

„Redactorii dela foile mai jos numite, ridică în numele lor propriu căt și în numele colaboratorilor protest contra procederei ce a observat-o dl baron Isidor Majthényi și secundanții sei, domnii baron Sigismund Uechtritz și Gabriel Beniczky contra d-lui Iuliu Verhovay. Dînsii nu pot considera această procedere ca una ce ar trebui să emaneze cu necesitate din regulile cavalerismului ci o califică deadreptul ca un atac nedrept îndreptat contra libertății de manifestare a presei. Ei declară că nu se vor lăsa să fie restriși și în exercitarea drepturilor și datorințelor lor ca jurnalisti prin asemenea pași violenți.”

În strada Hatvan, în care se află casina națională a aristocraților, publicul capitalei dede și din partea sa o declarațiune. În 11 Ianuarie seara jumătate la 10 oare s'a adunat sub ferestrele casinei naționale o mulțime mare de oameni, cari erupseră în strigări sgomotoase „Eljen Verhovay!” „Le a Casinova!” „Ducăse Majthényi!” „Le a frakkos bandaval!” etc. În timp scurt se înfățișă un comisar de poliție cu cinci până în șese trabanți, care provocă mulțimea să se depărteze.

Mulțimea asculta deși între strigări și fluierături necurmate. Abia trecură de ce minute și iocana cu scenele de mai nainte se reinnoii și anumit timp mesură mai mare. Din strada Ungară veniau studenții cu sutele și mulțimea de oameni, sporindu-se cu public de tot felul, se îndesă în stradă. Dinaintea casinei sta publicul îndesat și făcea sgomotul cel mai mare. Șuerături, fluierături, strigări se succedau într'un mod disarmonic cu strigările repetate: „Eljen Verhovay!” „jos Casina!”

În frunte cu căpitanul suprem al cetății Thaisz veni poliția a doua oară. Căpitanul suprem provocă mulțimea să părăsească strada. „jos Thaisz!” și „Eljen Verhovay!” răspunse mulțimea. Fără veste se auzi deodată strigarea: vine miliția, și o jumătate de companie din regimentul de infanterie Kussevics se apropie sub comanda unui căpitan. Miliția fu împinată din partea mulțimei cu unanimitate strigare: „Jos miliția!” și „Nouă nu ne trebuie miliție!” Oficierul comandă îndată: „Puneți baionetul!” și „marșul în șiruri duple!” O ciocnire sîngerăoasă se părea neevitabilă.

Oficierul comandant togma terminase atreia oară provocarea, ca mulțimea să se depărteze, când deodată în momentul critic deputații Emeric Szaly și Otto Hermann își deschiseră un drum prin mulțime cătră căpitanul suprem al cetății Thaisz. „Voi aduce această afacere în casa deputaților. Dta provoci poporul direct. Dispune ca militarii să se ducă și linistea, care și așa nu a fost turburată de loc, se va restabili la moment!” — așa strigă E. Szaly șeful lui de poliție cu un glas ce vibra de iritațiune și care se auzia departe prin mulțime. „Eu sum răspundător pentru liniscea publică”, replică dl de

Thaisz, „cine va restabili ordinea turburată, după ce se vor duce militarii?” „Eu”, response Szalay „ve garantez că ordinea se va restabili și fără militari.” „In acest cas” observă căpitanul suprem al cetății, „voui să fii implinesc dorința pentru a se evita vre o nenorocire, dar pentru cele următoare te fac pe D-ta răspundător.”

Puține minute după aceasta militarii se retraseră, tumultul mai dură, înșe într'o mesură mai mică. Szalay, Hermann și Dr. P. Hoitsy conjură mulțimea să părăsească strada. Mulțimea se departă și numai puțini curioși se mai vîdură în stradă.

Dela Viena se telegrafează, că comisiunea resboiului din delegațiunea ungurescă, după clarificațiunile ministrului de resboiu la posturile singuratece a acceptat extraordinariul pentru armată pe 1880.

La cele împărtașite în nrul trecut despre descoperirile făcute de ministrul de esterne Haymerle în comisiunea diplomatică a delegațiunii unguresci avem să adaugem că „Deutsche Ztg” din Viena vede o tactică greșită din partea oficiului nostru de esterne față cu Serbia. Greșala a atribuie numita foaie în mare parte contelui Andrassy, care n'a bătut ferul până a fost cald, înainte de congresul dela Berlin, înainte de aneacarea la Serbia a fînturilor arnăutice și pe când în Bosnia și Erțegovina se aflau 150,000 trupe austriace. „D. Ztg” laudă șirefița ministrului Ristici din punctul de vedere sêrbesc și dice, că trăgănările guvernului sêrbesc în privința junctiunilor căilor ferate și ale tratatului comercial și prefensiunile ce le face guvernul sêrbesc în urmă, nu se pot esplica astfel, decăt că Serbia are pe Rusia la spate, care stă ascunsă până când raporturile dintre Serbia și Austro-Ungaria se vor încorda așa de tare, încăt una, sau alta din aceste două să nu mai poată recede. „D. Ztg” face asemănarea cu raporturile dintre Austria și Piemontul, care în 1859 a avea pe Napoleon III la spate. Și atunci cearta diplomatică a fost purtată cu Piemontul și când au ajuns lucrurile la estrema s'a ivit și Franca pe câmpul de bătăie. Amenințările Rusiei cu grămădirea de trupe la marginea austro-ungurescă aceeași foaie le aduce în combinațiune cu cestiunea sêrbescă.

Afacerea dintre Muntenegreni și Albanzi se află încă în stadiul incertitudinei și al înverșunării. Pe deo parte Izzet pașa guvernatorului Albaniei superioare a raportat Porții, că nu este în stare a împedeca succesele înarmate, cari aleargă la liga albaneză, de oarece acolo în faptă liga guvernează. Din Prinsend se scrie, că vedînd liga dependența Porții de puterile străine, își îndreaptă toată nișuina spre o autonomie completă. Liga albaneză pregătește un memoriu atingătoriu de autonomia spre care nișuiese, cu scop de a l transpune puterilor europene. De altă parte guvernul muntenegrean va adresa o proclamațiune cătră leucitorii din districtele ce sînt a se ocupa, ca să se păzească de ori ce resistență.

Guvernul României a denumit pe N. Creșulescu trimis al României.

*) Fu împușcat în pept.

la Roma. Esarcu actualul trimis de acolo este denumit în aceeași calitate la Atena.

„Cetini în „Independența belgică”, scrie „Românul”:

Recunoașterea suveranității române de către Germania, Franța și Anglia pare a fi apropiată. Se anunță chiar din București, că guvernul de acolo a primit deja asigurări confidentiale în această privință.

Asemenea și cestiunea Arab-Tabia se apropie de o soluțiune favorabilă României.”

O nouă fuziune în perspectivă.

Ministerii unguresc actual și majoritatea camerei simțesc trebuința de a și întregi șirurile prin împreunarea elementelor parlamentare înrudite. Foile opoziționale vin și răspund la această dorință ce a transpirat prin foile guvernamentalelor cu începutul anului.

„Magyarország” se află îndemnat a răspunde cel dintâu la încercările de o fuziune nouă. El ține că ideea guvernamentalelor asupra acestui lucru este, ca majoritatea actuală să și asigure domnia atragând în sine pe deputații cari stau în afară de partid. După aceasta numitul organ continuă:

Între politici serioși a celor ce stau în afară de ori ce partid și între cabinetul actual, cărui a și întipărit caracterul șefului său, se află furcile gaudinice. Pe sub aceste furci poți să treci, dincolo de ele te poți și îmbrățișa; „Pest. Ll.” și presa guvernamentală pot sărbători această faptă de scăpare în articule de fond pline de simținute: aceia însă cari au trecut pe sub furcile gaudinice să nu creadă că vor fi tot cei de mai înainte. Întreaga politică ce au urmat-o densii dela dezbateră asupra adresei, și ni teamă, că și atitudinea lor în viitor sânt condamnate în mod pregnant.

„P. Ll.” ne împuță, că „oposițiunea intrunită urmăresce scopuri personale și cere dela partidă guvernamentală simplă abdicățiunea. Dar care este politica personală? Care e pretenșiunea abdicățiunii simple? Acea, care voiesce să construeze clădirea întreagă exclusiv numai pe împăcarea intereselor personale și pentru a amăgi pe cei mai slabi se împenează cu devisa scipicioasă a omogenității, sau acea, care nu vrea să se învoiască cu de aceste?”

Voieți ca baza construirii să fie omogenitatea? Bine! Dar omogenitatea are un înțeles dublu. Și interese personale se pot întemeia într-un mod omogen; se pot aduce în armonie unele cu altele și li se poate rezerva apoi respectivilor, a restabilirea armonia în păreri relativ la imediatele probleme ale țerei și la reforme. Putem fi incredințați că interesul (guvernamentalilor) este a se ține la putere, ear concordia și așa e numai de o valoare secundară, numai un mijloc. Și aceasta e omogenitate! Este omogenitatea lui „Pester Lloyd.”

Celalalt lucru este: a și, a stabilii după o precumpănire cu temein, cum să se scoată națiunea din prăpastia cea nespuse de mare, în care au cădut ea sub conducerea lui Coloman Tisza, spiritul constituțional, interesele materiale, situațiunea finanțială, administrațiunea națiunei; cum să se ridice din adâncul letargiei, indiferențismului, decadentele morale, în care au fost aruncate „cu mână sigură” păturii mari din poporațiune; cum să se scape de pustul vegetării de pe o di pe alta, de neadevărul și lipsa de idei ce ni o arată politica guvernamentală? Ce și cum trebuie să se facă, ca să nu rățăm într-o resigăniune timpătoare, ca la politica noastră internă să se avēnte la o pricerepă sănătoasă a imediatelelor noastre interese? ca națiunea să și reafle credința

în sine și în instituțiunile sale, ca să realizeze aceste instituțiuni în spirit adevărat și constituțional; ca să înceapă cât de cu forța a sana ruina sa economică, ca să și străformeze administrațiunea, întreaga sa administrațiune de stat, într-un mod corespunzător cu interesele de existență și cu trebuințele sale: a se uni înainte de toate asupra acestui lucru și a se împreuna pentru realizarea lui alegând persoanele care voiesc a conlucra serios și neînfrante — aceasta e altă omogenitate, este omogenitatea noastră.

Să nu amestecăm aceste lucruri unul cu altul, căci — și aceasta o spunem cu hotărâre — la un asemenea cas nu ne vom pricerepă nici odată. Contra unei schimbări numai în persoane, contra unui joc al intereselor personale, ori sub ce devisa eclatantă s'ar presenta acesta, națiunea va rămâne rece și fără încredere și noi de asemenea.”

„Pesti Napló,” vechiul organ deakist se exprimă asupra ideii de fuziune așa:

Prin nimic nu s'a constatat că opozițiunea pactează cu Coloman Tisza. Lipsește voința cum au declarat nese bărbăți competenți și lipsește ori ce motiv, pentru că cea mai mare parte din opozițiunea moderată a fugit de politica lui Coloman Tisza din partidul guvernamental; ca opoziționalii să se împreune sub conducerea unui bărbat care reprezintă tot aceeași politică, aceasta poate fi un lucru motivat din punctul de vedere al lui Coloman Tisza, în nici un mod însă din punctul de vedere al opozițiunii. La asemenea lucruri nici nu se gândesc nimenea din opozițiune, și „Magyarország” și formulează corect întrebarea declarând ca scop al fuziunii constituirea unui guvern nou. Țerei i trebuie însă nu numai un guvern nou ci mai mult. O politică reformătoare, creatoare, bărbăți de stat conducători, cari să aibă pricerepă pentru trebuințele țerei și facultatea de a le satisface. Bărbății de stat, față cu cari încrederea publică să fie intactă și un program de guvernare, care să se cugete de o potrivă la regularea finanțelor de stat, la reforma administrațiunii cum și la modul cum să se pună prin o politică economică ce stă în culmea situațiunii o stavilă la sercirea ce crește mereu în țară; cu un cuvânt noi vom ca Ungaria să fie guvernată în sfârșit așa cum cer trebuințele pretensiunii și neapăratele postulate care merg, mână în mână cu viața statului ce se desvolță. Și noi credem că boala care s'a încuibat în raporturile noastre sociale și politice, e atât de periculoasă, regresul pe ori ce teren atât de însemnat și problemele ce ne așteaptă atât de grele încât am corespunde foarte reu agențelor din viitorul cel mai apropiat, dacă noi numai ne am sili să adunăm prin manopere cortesești ordinare pe un scurt timp o majoritate nouă, care va duce apoi vere o căți va ani s'au vere o câteva luni într-un fel oare care afacerile statului mai departe până ce ar sta locului. Credem în genere, că timpul fuziunilor și împreunărilor măestrite a trecut Esperiențele de până acum nu mai pot amăgi pe nimenea să reînnoiască aceste experimente și dacă se va afla un asemenea erou, se poate pricerepă că planul nu i va succede și numai și va perde vremea. Acea ce avem dinaintea ochilor nostri, nu este fuziunea din scopuri personale ci împreunarea pe o basă comună de principii.

Desbateră bugetară e la ușă. Casa de jos și de sus numără de membri ai sei pe toți (?), cari pot să aibă pretenșiune la o însemnătate politică. Desbateră bugetară se întinde asupra tuturor detaiurilor din viața de stat și cei ce simțesc în sine pu-

terea de a lua cărma corabiei statului în această vreme grea, vor ave sperăm și simțul de datorință, de a desfășura înaintea țerei ideile și planurile lor și a desvêli stindardul, sub care să se poată împreuna partidele pe o basă de principiu.”

„N. B. Journal” țice asupra fuziunii:

Țara nu are cel mai mic interes, dacă ministrii sei li chiamă așa sa: așa și dacă densii s'au folosit de devisa de partidă a unei sau altei furci pentru a și elupta oficiuri și dignități. Țara, această fără greu cercată, care sângera din o sută de rani, așteaptă fapte. Trebuie să înceapă o ordine nouă mai bună în lucruri. Toate celelate încercări ne-ar duce numai acolo, că unele puteri și talente tinere nefolosite s'ar dărâpăne răp-de. Milioanele care și-au dat voturile contra stărilor existente, n'au interesul ca din șirurile reprezentanților de un simțemț cu densii să se creze unii ministri. Încurcătura ce s'ar produce în consciința poporațiunii prin o asemenea apostasie a reprezentanților sei, ar fi funestă și ne-calculabilă. Ea ar sgudi până în fund credința în parlamentarism. Actul de sinucidere din partea opozițiunii moderate ar trebui să ducă prin consecință la o reprezentare a opozițiunii extreme de stat, într'o măsură, care ar periclită existența păcii și a ordinii legitime în stat.”

Unde vom ajunge.

Bodesci 25 Decemvre.

După 10 ani, vin a scrie sub acest titlu încă odată.

Când pe la anul 1865 comitatul Zarandului favorit de noroc ajunsese în cea mai înfloritoare stare, în culmea puterii și a măriei, înțeleg: conform timpului și împrejurărilor; pe atunci și eu ca om nou am intrat în concertul vieții publice.

Era superb a fi Zarandean, și mulți ne invidiau soartea.

Să ne înțelegem însă.

Un ținut mai sêrac de înțeligență pe de o parte, cu un popor mai bun, mai blând și mai moral, pe de altă parte ca și comitatul Zarandului cu greu se va fi aflând pe fața pământului.

Afară de preoți, învățători și alți cărturari, a căror toată știință și cultura stă din „Ciaslov, Psaltire, Alesandria, Esop și Leonat, și afară de cărțile necesare la oficiu.

O înțeligență însă mai lăminată de cât aceasta pentru acest popor atât de simplu nici nu era acomodată ba ar fi fost periculoasă, după cum aceasta s'au dovedit mai târziu. Aceasta o susțin nu pentru că doară așa fi în contra înțeligenței ori cât de numeroasă și ori cât de lăminată, ci numai pentru că prefer o înțeligență ori cât de simplă dar carea conduce poporul la bine și fericire, în locul unei înțeligențe fie cât de lăminată, carea împinge poporul la ruină și miserie.

Când îmi aduc aminte de poporul comitatului Zarandului și de simpla lui înțeligență de mai înainte, pururea mi se revocă în memorie anticile timpuri când cei simpli și ne însemnați apostoli cu toată simplicitatea lor fură în stare a schimba fața lumii.

Popor și înțeligență cu cât mai simpli, cu atât mai nevinovați, și unul și altul nu sciau și n'aveau alt scop de cât binele și fericirea reciprocă.

Într'ast fel de stare se află comitatul Zarandului pe la anul 1865. Repet: când pe la anul 1865 comitatul Zarandului ajunsese într'o stare atât de favorabilă încât dela cel mai de jos împiegat până la cel mai mare erau toți Români, și încă de cei verși.

Începutul ne măgulia cu mari speranțe.

Acești funcționari, noua înțeligență și apostoli moderni spre a căștiga inima și încrederea oarbă a poporului și a simplii lui înțeligențe de până aci, își inaugurară romanismul și naționalismul încomparabil prin revocarea cât mai deasă în memoria poporului a persecuțiunilor barbare ale Ungurilor contra Românilor odinioară, a căror nefericire se aruncă toată asupra Ungurilor. De aci apoi esitarea disprețului și a urei fanatice și necondiționate a Românilor contra Ungurilor! Afară de aceasta: discursuri și planuri la toate ocașiunile cari de cari mai entusiastice și mai procopsite în interesul binelui și fericirii poporului, și cea mai erenăcenă opozițiune guvernului.

Astfel amăgit poporul credea că împărăția lui Dumnezeu s'a coborât la noi pre pământ și că preste scurt vom ajunge în sinul lui Avram.

Vestea ni se dusese preste mări și țeri, și lumea credea că mai voicnici ca și Zarandeni nu se află pe fața pământului, ear pe guvern îl lusea frica, că acești nesdraveni vor resturna statul lor potent unguresc, și pe ruinile lui va crește și înflori „Daco-România”!

Pe când de o parte guvernul asemenea imperatului Nero de odinioară ne scrisese în cartea perșerei, pe atunci de altă parte să vedem: ce mai faceau Zarandeni nostri?

În privința înaintării și înfloririi stărei spirituale a poporului făcără minuni, căci scoalele prin comune răsăria cu ciucerile fie cât de primitive. Se dadeau porunci străjnice pentru ale ridica din pulvere la înălțime și sublimitate misiunii lor, și pentru umblarea regulată a pruncilor la scoală, cum și pentru pedepsirea părinților ce nu și-ar trimitte pruncii regulat la scoală și pentru încoronarea opului măreț puseră la cale înființarea gimnasiunii din Brad.

Nimic numai era de dorit!

În privința moralisării poporului încă aduceau la decisiuni prin adunările comitatene, conform cărora în Dumineci și sărbători precum și în zilele de lucru poporul era oprit sub aspră pedeapsă dela crăcămă și câte și mai câte de aceste!

De esecutarea lor însă pe nime nu'l mai durea capul în yeci, și așa toată sfera cea mare a Zarandienilor se reducea la vorbe și planuri mari și frumoase, goale însă! Totul se reducea în realitate la mijloace de câștig mărsav!

Pentru înbunătățirea stărei materiale a poporului numai s'a făcut ce-va în realitate?

Justiția se vindea la licitațiune, și fără mită omul numai pute face un pas. Procesele ajunseră în mâinile advocaților, cari profitând de simplicitatea și încrederea poporului și favoriți de amiciți și fraternitatea judecătorilor ajunseră cea mai fatală plagă asupra poporului.

Pentru 50—100 fl. dintr'un proces se făcea 300—500 fl. sau fie și mai puțin neori. Se esecutau și vindeau apoi cu licitațiunea averi de 2—3 mii fl. și mai mult, câte cu 1—5—10 fl.

Poporul orb încredut în apostolii lui, nepățit ținea de glumă și credea că în fine aci vampiri își vor trage pretenșiunea din atâtea averi și cealaltă li o vor lăsa-o, de oarec atari prețiși părinți binevoitori ai poporului, nici nu puteau procede altcum!

Se înșela amar, căci încrederea le era respălită cu ingrătitudine și vandalism.

Dacă nefericita victimă ajungea a și mai agonisi ceva cu cruntă sudoare, acei apostoli mari stau la pândă, și ca feărle cele săbătoce, asemenea tigrlui înșetat de sânge omenesc, se aruncan cu continuarea esecutiunii a-

supra nefericitei victime, despoind-o până la os, și din care jafuri nici măcar speșele nu se acoperiau, ear datorită tot remănea, și era cineva în stare a sătura atari locuste, poate numai cu fabuloasele comori ale lui Darie, ear în lipsa acestora poporul ajunse pradă furiei selbetece, locustelor neșafioase.

Așa astăzi, așa mâne. Așa cu unul, așa cu altul, până ce ajunserăm la o pustiire vandalică.

Dacă apoi întrebam și reflectam pre cei apostoli, că în de aceste stă romanismul și naționalismul d-lor, și că astfel cred d-lor a ferici poporul și națiunea română? — ei răspundeau că așa ceva e în interesul poporului, căci se vor învăța și vor căpăta minte, de altcum ei nu fac nimic afară de lege!

Da, da, li se răspundea, decât apoi smulgețiv mai întâiu inimile din pept, și nu mai prostituți numele de Români și binevoitori ai poporului și națiunei. E drept că faceți tot și nu mai după lege, voi profitați însă de beneficiile legii și faceți din ele nise apucături păgubitoare, căci legea n'a presupus că se va abusa de favorul ei, și că va ave de lucru cu astfel de oameni. Apoi legea nu v'șeslea a nu v' îndestuli pentru 50—100—200 fl. cu 3—4 mii de fl. Poporul ține la drept, și voi v' folosiți de câte apucături spurcate de toate, ba aveți ohrășnicia a'i spune verde că, misiunea și scopul vostru este a câștiga procesul cu ori ce preț drept sau nu, nu v' priveșce!

Așa astăzi, așa mâne, așa mereu, până ce în fine fericitul popor de odinioară al comitatului Zarand, ajunse pradă acestor feără crunte, și în scurt totul ajunse un mormânt plin de oase goale, plin de schelete, cadavre, ruine și miserie. Și nu era cine să dea alarm, nu era, căci cine putea nu cuțea, căci era vai de el apoi: ceialaltii erau innoțai unii cu alții și descalitate considerațiuni i țineau în frâu. Astfel pe când lumea credea, că în comitatul Zarandului e ca și în sinul lui Avram, aici mugiau țipete și vaete.

Poporul din ce în ce a perdut încrederea în faimoșii lui apostoli, ba începu a'i urî tot mai mult, și dîcînd: „bine a dîs cine a dîs: să te ferească Dîeu de domni de român!“

Eată la ce tristă convingere a ajuns poporul! și pentru cei răi, condamnă și pe cei buni din toată lumea. Poporul aștepta să scape de Români. Vină în locul lor Tatari, tot nu vor fi mai răi, își dîcea!

Dar Zarandenii noștri mergeau mereu pe calea apucată. Și pentru a fi în frâu poporul, formară o bandă cu un vâtav și mai nise sub-vâtavii în frunte. Acestia își subordinară apoi pe cea simplă inteligență, ear aceasta poporul. Era o comedie de mamelucism, de unde trebuia să lipsească ori ce conștiință, convingere și demnitate omească. Trebuiau să asculte și să joace după comandă, — și pentru a seduce opiniunea publică ai noștri nu se sfiau a asurdi diuaristica și publicul mare cu absurdități ca: „O învingere glorioasă la alegerea de deputat, — o ședință memorabilă a reprezentanței comitatense“ etc. et tot meritul și'l aflau aci, și apoi oare nu era minune când preste 2000 de alegători români, cu puterea și influența oficială în mână, în fața celor 50—60 de alegători străini la alegerea deputaților, precum în adunările reprezentanței comitatense Români în asemenea pozițiune favorabilă, pururea eșiau învingători?

Era anul 1870 pe când comitatul Zarandului se afla tot în starea favorabilă de mai înainte, și pe când la a-tare catastrofă nime nici nu cugeta. Pe atunci eu însă mă ocupam cu compunerea unui discurs funebrel „la mormântul comitatului Zarand.“

Deși nu șciam și nu eram pozitiv convins, aveam însă o presimțire fatală despre o catastrofă, după cum cu

mult mai înainte, din pruncie chiar, aveam presimțirile obscure și fatale cari mai apoi încă toate se realizară.

Plin de mâhnire și întristare am cercat a o întoarce din calea fatală, mai cu buna, mai cu reaua, și în tot modul, fără rezultat însă.

Pe când eu am părăsit aceasta partidă, totodată m'a părăsit și ea, și ca mai potentă m'a eșilat de pretutindenea, a încercat a mi infunda pumnul în gură, și m'a luat la cele mai crude persecuțiuni și torture, ce numai au putut inventa intriga și răutatea omească. Și fiindcă ai noștri se genau a m'ă tortura pe față, m'au vîndut străinilor cari aflară acum ocașiunea a'și răsbuna contra mea pentru atitudinea de mai înainte.

Astfel ajunsei între Scyla și Carybde!

Vinovat sau nu, eu me consolam în curățenia inimii mele și suferiam cu resignație. Bucuros imi recunoșeam micimea și neînsemnătatea, bucuros primiam epitetul de „depravat și nemernic“ în locul „bravului de mai înainte“; bucuros suferiam eșilul și disprețul tuturor, numai să vrea a vedea, că golul meu este suplinit prin altul dacă nu mai bun, fie și mai reu! Dar eu nu mi mai puteam lua ochii plini de lacrimi, și cugetarea mea, ziua noaptea, nu o puteam abate dela crucificarea santei noastre cause și dela calea fatală, pe care o vedeam mergînd.

Astfel pela anul 1870 am scris un articol în „Albina“ de pe atunci intitulat: „Unde vom ajunge?“

Am arătat cu degetul vermele ce rodea la rădîcina comitatului Zarandului, am tras atențiunea asupra pericolului ce ne amenința și voiam solvarea.

Scriam dela inimă, scriam cu sânge, și întrebam că în cas contrar unde vom ajunge?

O droae de argați armați cu ciomege și furci de fer au năvălit asupra mea dîcînd, că eu mișșec și că grăesc hula.

Am cercat a'i combate și convinge, dar mi s'au denegat locul și armele de apărare egală, a trebuit de silă să capitulez bucuros.

Părăsit și isolat de toată lumea persecuțiunile și maltrătarile se continuau cu toată furia contra mea, căci ai noștri astfel cugetau a pune pumnul în gura celor ce nu și caută de treabă, ci le tulbură apa, de nu pot pescui după plac! Astfel voiau a'și asigura și întări adorațiunea mamelucilor între cari singuri se sfôrtau a străluci asemenea unui soare splendid și măreț în mijlocul unui castel întunecos, și în giurul unor spirite negre, de o aparență fantastică în Zarea roșetecă a unui soare apunînd. Astfel comitatul Zarandului se apropia de cădere, de demolațiune, și abia se mai ținea pe picioare; Când eaca pe așteptare vine guvernul, și creșînd că își resbună asupra Zarandenilor, le face poate mai mult bine prin punerea capîtului la durerile și chinurile în cari se svârcolia și de alt cum comitatul Zarandului, în agonia morții și prin o ușoară lovitură îl sterge dintre cei vii în anul domnului 1876.

Se apropie 4 ani de când așardă comitatul Zarandului fuse sters dintre cei vii.

Moartea comitatului Zarandului deși ne dorită de nime, o plînsără cu lacrimi cauzată prin ungerea cu aiu la ochi, a cei ce și perdură modul de subsistență și terenul vînatului abundent și gras. Plînsul lor însă fu foarte scurt, și dintre atîța adoratori de odinioară nu se aflară nici măcar atîța marinimoși să i facă o înmormîntare de ceva dai doamne și să i pună o cruciuliță fie că de simplă la cap. Se înprăsciară ca și pulverea de vînt, eară căți mai remaseră se traseră în gaurele șerpilor, cuiură din urechi și amuțiră ca pescii și nu

mai din când în când pe furii se aruncă asupra nefericitei lor mame spre a o asasina și jungia cu inșeși mâinile lor, sub prețecstul nefast, de a'i aduce încă servitiu.

Cu un picior sîntem deja în mormînt.

Un verme periculos, și tot mai periculos roade mereu la rădîcina corpului nostru, ce samănă mai mult unui schelet. Vedem cum vesteșim pe dîi ce merge și prăpăstia stă deschisă înaintea noastră. O catastrofă și mai fatală ne amenință, de nu ne vom deștepta până ce mai avem necari puteri; de vom mai tăinu boalele și ranele de cari suferim; de nu vom cerca mijloacele salvatoare cu puteri încordate până la extrem, cu voință și energie extraordinară; de nu vom lăsa pasiunile, cetele și urele personale și de nu ne vom lupta împreună la evitarea pericolului, înșine ne am sinucis, și atunci responsibilitatea cardă asupra celor vinoafți.

În ajunul unei catastrofe amenințătoare mi reapuc lira părăsită spre a mai cânta odată fraților mei trista piesă: „Unde vom ajunge? Dacă ne a mai ramas un loc de scăpare acela este „biserica și școala“.

Aceste unice asile de salvare în timpuri furtunoase, încă sînt negleșite și părăsite, se demolează mereu din a căror sfărțămînt am început a ne clădi casele noastre. Din vasele și comorile lor a face speculă și jaf.

Sub impresiunea unei dureri sfîșietoare depun peana astădată, rezervîndu mi a reveni cât mai curînd cu continuarea umilului și moderatului meu aperat, purces din o adevărată sinceritate și bună voință.

La revedere dar*!

Nicolau Butariu, m./p.
preot.

Varietăți.

* (În ziua de anul nou), am felicitat pe Escel. Sa Preasfințitul archiepiscop și metropolit Miron Romanul sub conducerea P. archimandrit și vicariu archiepiscopesc Nicolae Popea, membrii consistoriului archiepiscopesc; corpul profesorilor institutului Andreian și mai mulți din inteligența română din Sibiu în corpore. — Îndată după aceasta membrii consistoriului archiepiscopesc și din inteligența română am felicitat de anul nou în corpore pe P. archimandrit și vicariu archiepiscopesc sub conducerea P. protosincel Il. Pușcariu.

* (Consul general român în Budapesta) este numit D. Voinescu, precum anunță „L'Indépendance roumaine.“ Tot foaia aceasta aduce știrea, că D. Spiro este numit cancelar al consulatului general român din capitala Ungariei.

* (Mulțămită publică). Subscrisul ca președintele comitetului parochial al s. Biserici gr. or. din opidul montan Roșia pătruns de simțul de recunoștință și profundă mulțămită față cu doi mecenai și bine meritați bărbați ai națiunei și bisericii noastre, pentru unele fapte marinimoase și demne de imitat severșite de stimatul domn Simion Henzel primar curatur al bisericii noastre și mult stimatul domn medic Simion Caian în favorul bisericii noastre și adevă: d. primar curaturul Simion Henzel pre lângă alte multe binefaceri vîdînd necesitatea procurării a unui clopot nou în locul celui vechiu (spart) la inițiativa d-sale s'a vîrsat un clopot frumos în mărime și greutate de 9 centenare pentru care singur d-sa pre lângă alte speșe mai

*) Am dat loc celor de mai sus că nu ne vine a crede ad litteram toate cele ce se cuprind în articol, cu gîndul că și dacă autorul pune degetul pe rane și mai mici decum le vede dînsul, date publicității, să aibă ocașiune de a se vindeca.

mărunte a jertfit 400 fl. v. ear apoi în 6 Decemvre a. c. ne surprinsă și mult stimatul d. medic, barbat bine meritat al bisericii noastre donand s. maicei noastre biserici o Icoană prea frumoasă „a Sântului Nicolae“ în valoare de 30 fl. v. a. pre lângă alte speșe.

Deci subscrisul neputînd trece cu vederea zelul și bunăvoința acestor bărbați bine meritați ai bisericii noastre pentru mai multe jertfe, dar în specie pentru faptele aceste marinimoase sus amintite imi țin de cea mai sântă datorință a le exprima în public cea mai profundă recunoștință și mulțămită asigurîndu i că prin asemenea fapte au ridicat în inimile noastre un viu monument, încat nu se vor pute șterge din inimile noastre niciodată ci acele vor îndemna și pre alți creștini la asemenea fapte marinimoase.

Nicolau Mestecan m. p.

par. gr. or. în Roșia de munte.

* (Clubul tinerimei din București) a subscris suma de 500 lei, pentru inundații Români din Transilvania „Alegătorul“

* (Album macedo-român).

Cetim în „Binele Public“: „Societatea de cultură macedo-română pentru a jungerea cât mai repede a scopului nobil și național ce urmăresce, a decis publicarea unui album macedo-român, care, ca și albumul Paris-Murcia, se servească a stringe bani pentru a scăpa cât mai curînd pe un popor de aproape două milioane de frați de inundarea desnaționalișării după cum albumul parisian strinse bani pentru repararea perderilor suferite de două provincii spaniole bătute de înec. Omul simte o adevărată mîngăiere sufletească vîdînd, că apare pe orizontul lumii românesce o idee cu scopuri înalte și oneste. De aceea urăm întreprinderii societăței de cultură macedo-române succesul strălucit pe care sîntem siguri că l va ave.“

Numita societate face apel la scriitori pentru a concura la facerea acestui album și la toți Români pentru a și procura acel album: să i răspundem toți la apelul ei.“

* (2000 Pomi nobili) sînt spre vîndere la Nicolau Avram învîțătoriu în Totvaradia, etul Arad, posta și stațiunea călei ferate în Soberșin; și adevă: meri 15 soiuri, — peri 10 s. — creșii 6 s. — pruni 6 s. — cainisi 4 s. prețul unuia 20 cr. v. a. Tot soiurile cele mai bune și mai fine.

* (Sămînțari de 2—3 ani frumoși): 1000 frăgari (dudi) suta cu 60 cr. — 1000 Prunus-mahalee (toarte buni de trupini la creșii) suta cu 1 fl. 50 cr. — 500 pruni, suta cu 80 cr. — 30 bucați Periploca graeca (o plantă frumoasă suitoare) a 20 cr. Comandele se primesc pe lângă trimiterea de jumătate preț, fiindcă la calea ferată numai francuși se primesc. Comandele ar fi bine să se facă cât de curînd. Expedările vor urma de loc ce va permite timpul, în ordul cum a intrat comandele.

* (Un proces rar). Cultura din Pitesci narează sub acest titlu următorul fapt nedemn, ce s'a comis de cătră un membru al biroului din acel oraș:

„Un comerciant a dat anii trecuți la un croitor o haină spre reparare uitînd în posonarul acestei haine o poliță, pe care o dădese unei alto persoane, dar pe care o achitase. Croitorul găsind acea poliță o arată unei adoua persoane care și această o arată membrului biroului în cesiune, care în înfelegere cu a doua persoană trecu numele seu în locul deschis al poliței.“

„Peste puține zile, posesorul acestei polițe este chemat în judecată pentru a plăti suma de o mie lei și

condamnat de judele de pace. Condamnatul face apel la tribunal, unde afacerea luând o altă schimbare se trimite judelei de instrucție, care descoperind secretul afacerii, a depus la temniță pe cei culpabili de o asemenea escrocherie. În ziua de 21 curent, fiind ziua de înfațșare, tribunalul condamnă pe membrul biroului și pe complicile sau la Sluni închisoare, și pre croitor la trei luni.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Viena, 14 Ianuarie n. Comisia diplomatică din delegațiunea ungurească a votat creditul suplementar pentru spigrinirea fugarilor bosniaci, pe lângă condițiunea, că ministrul de externe, în numele guvernului, să promită în plenu delegațiunii, că guvernul central, cu privire la fugarii bosniaci, nu va mai pretinde altă sumă, și mai departe, că în raport să se enuncie, că repatrierea este definitiv terminată.

„Pol. Cor.” raportează din Niș: După recepțiunea de eri de anul nou, principele, în ținută mare și cu suită, a cercetat pe ministrul Risticoi și i-a zis: „Am venit să-ți gratulez de anul nou și cu ocaziunea aceasta să te asigur de bunăvoința mea, esprimându-ți deplina mea indestulire și recunoștință pentru activitatea d-tale de până acum. Păstrează și pe viitoriu același amor cătră activitate, lucră și mai departe cu aceeași energie spre binele patriei.” Acestei visite princiare i se atribuie caracter demonstrativ. Faimale despre turburări în Semendria și la Javor sunt neîntemeiate.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Genesis evangeliilor.

(Studiu biblic).

„Epevare tās graqās. Ioan 5, 30.

(Urmare).

B. Evangelia după Marcu.

(Urmare).

Această arătare a Dumneșeirii o dovedește Evangelistul în modul cel mai nemăiestrit, dar cu atât mai impunătoriu, mai captivatoriu, făcând și asupra noastră impresiunea de grabnicuceritoriu.

Fără să raporteze ceva despre pruncia lui Iisus ni-l prezentază ca pre o Dumneșeire, ce a apărut pe necușite, în mod misterios. El ne conduce de a dreptul la activitatea lui Iisus, arătându-ne cum vindecă bolnavii, alungă demonii, și invie morți. Evangelistul nu ne espune învățături de ale lui Iisus (și în această privință a avut drept Papias l. c.)¹⁾, ci un lung șir de tablouri, ce cuprind fapte, cari ne atrag atențiunea, ne răpesc.

În aceste tablouri de fapte, cari se succed rapide, vedem pe Iisus predat cu totul devotamentului seu.

Spre alinarea suferințelor omenimei el se consumă în activitatea sa, vindecând, făcând minuni, alungând demonii.

Nici o Evangelie nu ne descrie cu colori așa de vii ca această Evangelie devotamentul cu care Iisus se pune la dispoziția nefericitei omenimi. El n'are timp de repaus nici ca să mănânce pâine.²⁾ Așa este El de devotat activității sale, în cât odată în vjțecii săi cred că și easă din fire, și cearcă să-l scoată cu puterea din mijlocul mulțimei îndesuite.³⁾

1) Nu voiu să zic că în această Evangelie învățăturile ar lipsi cu totul. Cuvântările lui Iisus dispar față cu enararea faptelor, și întru cât sunt reproduse, sunt intercalate în ramii faptelor (1, 21. seq. 2, 8. seq. 13 etc.)
2) 3, 20, 6, 31.
3) 3, 21.

Spre ajutarea omenimei lui îi stau la dispoziție puterile ceriului și i se pleacă spiritele infernului. În nici o Evangelie nu occur atâtea demonologii, ca în aceasta. Evangelistul prin aceste demonologii, copiate din faptele lui Iisus, voește să arete, că puterile ceriului sau concentrat în acest Dumneșeu, spre a alunga reul, de carele suferă omenimea, puterile iadului, cari se incuibaseră pe pământ.

Ear modul espunerei sale conține oare care vehemență, nerăbdare, amesurat grabnicului cuceritoriu, consiuc de slăbiciunea celui pe care voește a mulț supune. Dovadă este, prelungă graba, cu carea trece peste învățături la fapte, deasa repetire a frasei: και ενδεως — și îndată⁴⁾.

Precum se vede, cuprinsul Evangeliei ne dovedește că ea este scrisă pentru păgâni, ca prima treaptă a propoveduirii evanghelice.

Dar nu numai cuprinsul în marerele ne dovedește aceasta. Dovadă că ea este scrisă pentru păgâni, și încă pentru Romani ne dă:

a) mulțimea de cuvinte latine grecisate, ca κενότομος-kenotomos⁵⁾ în loc de εκαιοντάριος — kodonantys-quadrans⁶⁾ ca explicare a terminului λεπτον — δηράγιον-denarius⁷⁾ în loc de δραχμή; — πραιτωριον-praetorium⁸⁾, σπεκουλάτωρ — speculator⁹⁾ ș. a.

b) explicarea cvintelor aramaice, ca Βενεργίης — (bene-hareges)¹⁰⁾, ταλιθά κοίμη — (siro. evr. talita cumi)¹¹⁾, γερβαζαν (corban, siric corbana)¹²⁾, γερβαζ (ghe henna)¹³⁾, Βαρτιμαίος (Bar-Timai)¹⁴⁾, „Αββα (ab. chald. abba)¹⁵⁾, Γολγοθά (gulgoleth)¹⁶⁾, „Ελοι, ελοι λάμμα σαβαχθάνι (sir. eloī, doī lamma shebatani)¹⁷⁾.

c) descrierea datinelor jidovesici, care numai pentru păgâni putea fi de interes, ca spălarea mânilor înainte de mâncare¹⁸⁾, și jertfirea pascelor¹⁹⁾.

Din aceste se vede lămurit, că Evangelia e scrisă pentru păgâni (contra scoalei de Tübingen), cu scop de a-i câștiga pentru creștinism. Aceasta s'a putut întempla în epoca primă a predicii Evangeliei între păgâni, în timpul activității sau nemijlocit după activitatea petrinică și înainte de activitatea sau pre la începutul activității paulinice, prin urmare la tot casul înainte de anul 50. După Eusebiu²⁰⁾ anul scrierii acesteia este 43 după Christos²¹⁾. Ceialtați scriitori prin redactarea acestei scrieri ceva mai târziu, fără însă a precisa anul, și și întru aceasta diferind între sine.

(Va urma.)

1) 1, 10, 12, 18, 20, 21, 28, 29, 2, 8, 12, ș. a.

2) 15, 39, 44, 45.

3) 12, 42.

4) 6, 37, 14, 5.

5) 15, 16.

6) 6, 27.

7) 3, 17. — fii tunetului.

8) 5, 41 — fecioară scoală.

9) 7, 11 — dar (pentru altariu).

10) 7, 43. verbal, de la ghe himnos ș. ghe Ben, Himnos: valea himnos s. valea fiului lui Himnos, figurat: iad-focul nestins.

11) 10, 46 — fiul lui Timeu (Bar-fiu).

12) 14, 36.

13) 15, 22 — locul căpătînilor.

14) 15, 34. D-șeul meu, D-șeul meu, pentru ce n'ai lasat.

15) 7, 2—4.

16) 14, 12.

17) Chron. ad a. III. Claudii.

18) confer și Reithmayer F. X.

Einleitung in die kaonischen Bücher des Neuen Bundes, Freiburg 1852 pg. 385.

Lista

contribuitorilor pentru înmundații Români din Transilvania și Ungaria pusă în circulațiune de redacțiunea „Telegrafului Roman.”

(Urmare)

Ioan de Preda adv. 1 fl., Dr. N. Olariu adv. 1 fl., Ioachim Nădășan 1 fl., Dr. D. P. Barcian 1 fl.,

Economic.

Făgăraș, 9 Ianuarie n. Prof. hecitolitră Grâu fl. 8.70—9.50; grâu sâcâret fl. 7—7.50; sâcâre fl. 4.20—4.50; orz 4—4.50; ovăș fl. 2.60—2.80; cucuruz fl. 3.90—4.20; mălaiu fl. —; Sămânța de căneapă fl. 10—11; mazere fl. —; linte fl. —; fasole fl. 6—7; crampenele 1.20—1.60; pro 100 chilo: Slănină fl. 60—70; sâu brut fl. —; sâu de lumînă fl. 36—38; unsoară fl. 66—57; căneapă fl. 32—40; sămânța de in fl. —; sâpu fl. —; fân fl. 1.80—2.20; spirit pro grad 10—11¹⁾; cr. pro chilo carne de vită 40 cr. carne de vjțel — cr.; carne de porc 36 cr.; carne de berbec 24 cr.; ouă 4 de 40 cr. Tergul de ași a fost foarte rău cercetat. Bucate au fost puțin.

Budapesta, 10 Ian. n. în săptămâna trecută impregurările timpului fură mai mult normale. Deși peste noapte se arătau geruri mai mici, totuși preste tot luând vremea a fost moale, aerul lin și temperatura de peste șiț intră + 6° și + 2° R. Umelul de mai înainte a infușinat, de sēmănturile au început a reștia bine, drumurile prin unele vânturi din săptămâna trecută au început a se sibiți și a se îndrepta încât de present earășii sânt bune. Economii au nădejde, că în acesat an vom primi o primăvară timpurie. Aceste impregurări mai favorabile au infușinat taro asupra negoțului tuturor articolelor. Bucatele în cantități măritoare au avut trecere mai vie cu prețuri mai bune. Așa notăm în special:

Grâul la 80,000 m. m. a trecut cu fl. 14—14.75; sâcâre la 2000 m. m. cu fl. 9.70—10; orz la 5000 m. m. cu fl. 9.25; ovăș la 3000 m. m. cu fl. 7.75; cucuruz la 30,000 m. m. cu fl. 7.60—7.75; făina încă a trecut mai bine, cu deosebire din partea consumșilor interni. Păstăioasele din contra a avut căutare mai slabă. Și adică: mazerea cu fl. 12—15; fasolea cu fl. 9—11.50; linteia cu fl. 12; mălaiul cu fl. 7—13.25; sēmănta de in cu fl. 13.50—14; sēmănta de căneapă cu fl. 10; lăniile cu fl. 60—61 per 56 chilogram.

Porcii de astădată n'au avut trecere de mai înainte. Dintre cei 54,780 din tîrg au fost din Ungaria de jos 6990, din România 510 și din Ardeal 120 capete; slănina fu vîndută cu fl. 47—49; sâul cu fl. 47—48; spiritul en gros cu fl. 35; en detail cu fl. 36—38.50 per 1000 litre % cartofii cu fl. 3.50—4.50;

Peile n'au prea trecut. Cele de oaiie din Bănat și Ardeal cu fl. 135—155; cele de miel cu fl. 70—85; cele de capră cu fl. 140—165 (per 102 dărahe); cele de bou din Bănat cu fl. 130—135; din Ardeal cu fl. 135—145; cele de cal cu fl. 9—10.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitățiuni: în 12 Febr. imob. Sofiei; Orth în Bistrița (trib.); în 10 Febr. imob. lui Michail Somogy și Agnes Gazda în Székelyhid (judec. cerc.); în 5 Febr. și 5 Martie imob. lui George și Maria Schnell în Turnișor (trib. Sibiu); în 31 Ian. și 2 martie imob. Reginei Opitz în Sighișuara (judec. cerc.); în 12 Febr. și 15 Martie imob. lui Alexandru Nagy în Cătana; în 20 Ian. imob. lui Teodor Crișan în Mărișel (trib. Cluj); în 16 Ian. imob. lui George Reus în Mercurea (trib. Sibiu); în 31 Ian. și 2 Martie imob. lui Ernest Reindl în Călvasser (judec. cerc. Mediaș); în 30 Aprilie și 30 Maiu imob. d-nei Beatrice Schitten-graber născută Lechner în Hunedoara (trib. Deva); în 16 Ian. imob. lui Ioan Bercsan și soși în Chendermal; în 16 Ian. imob. lui Ioan Murășan în Chendermal (judec. cerc. Huedin); în 6 Febr. și 9 Martie imob. lui Nicolau Demian și soției sale în Turda (trib.); în 19 Ian. imob. Evei Herschkovits în Mediaș (judec. cerc.); în 9 Febr. și 10 Martie imob. lui Iacob și Lupu lui Nechită și copiilor lui în Stoiceni (trib. Dej); în 27 Febr. și 27 Martie imob. lui George Oprescu și soși în Tișchinț; în 20 Febr. și 20 Martie imob. lui Nicolau Bagyu în Balomir în 21 Febr. și 24 Martie imob. lui I. Ie și Nicolae Herlea în Vinera; în 28 Ian. și 28 Febr. imob. lui Avram Boneza în Balomir (trib. Deva); în 3 Martie și 2 Aprilie imob. contelui Adam Vas și soției sale în Tîghe (judec. cerc. Gherla); în 25 Febr. și 30 Martie imob. d-nei Raveca Gabor în Voila (judec. cerc. Făgăraș).

Posta Redacțiunei.

D-ni Paul Munteanu, Vermeș; Rugarea D-Tale este primită.

Bursa de Viena și Pesta din 13 Ianuarie n.

Table with columns for Viena and Pesta, listing various financial items like Renta de aur, Obligatiuni, and their respective values.

Nr. 165.

2-3

CONCURS.

Pe baza înaltei ordinațiuni consistorială Nr. 8132. B. 1879 pentru întregirea vacantei parohiei de clasa a III Mur. Decea, ppsbteratul Turdei inferioare se escrie concurs cu termenul până la 2 Februarie 1880.

Emulamentele sânt:

- 1. Casă parochială cu 2 încăperi, culină în mijloc și grădină de legumi.
2. 5 lugere, 1496 °□, parte arătură, parte feneș, folosirea cimiteriului, și soarte întreagă în pădurea comunală.
3. De toată casa o felderă cuceruz sfermat (a 16 cupe) și o și de lucru.
4. Stola usuată.

Doritorii de a ocupa această stațiune profească au de ași așterne suplicile instruite conform prescrișilor din „Statutul organic” și a dispozițiunilor sinodale archidiecezane provisorice din a. 1873²⁾ — până la termenul de mai sus, oficiului ppsbteral în Agherbișiu, u. p. Gyéres-Szt. Kiraly.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Agherbișiu, 21 Decemvre 1879. Simeon Pop Moldovan m. p. protopresbiter.

Nr. 10/1880.

3-3

Pertractare de oferte.

Pentru asigurarea recerșinței de 1024 metrii cubici de lemne de ars pentru restimpul de 1880/81 se va ține în 29 Ianuarie a. c. o pertractare de oferte în cancelaria administrativă a subsemnatului Morotrophiu reg. ung. unde se află condițiunile de licitațiune, și se pot ceti ori când până la acesț termen în oarele oficioase de ante ameași.

Ofertele în scris, conform legei timbrate și îngreunate cu 200 fl. v. d. p. sânt a se preda în ziua numită până la 11 oare ante ameași cu lămurita descriere a cantității, calității, lungimei și grosimei, asemenea cu adnotarea de sânt lemnele oferite de cele aduse pe apă sau nu.

Oferte întârțiate sau după termen făcute se vor refusa, și cele necorespunștoare acestei publicațiuni nu se vor considera.

Sibiu în 5 Ianuarie 1880.

Reg. ung. direcțiune a Morotrophiuului ardelean.